סקולען

עם חן של פעם

לְכוּ בָנִים שִׁמְעוּ לִי

ספר

נעימות אליעזר

פרשת שופטים

נתחבר ע"י

ה' אליעזר זוסיא רובין

לזכר נשמת רבותינו הק'

רבי אליעזר זוסיא בן ישראל אברהם זצ"ל

רבי ישראל אברהם בן אליעזר זוסיא זצ"ל

מסקולען

סְקוּלֶען

©

כל הזכויות שמורות
למכון נעימות אליעזר סקולען בארה"ק
ואין רשות לצלם או לתרגם או להעתיק
למאגר מידע אפילו חלק מן הספר ללא אישור בכתב
לקחת חלק בהדפסת ספרי סקולען צור קשר במייל skulen3@gmail.com

copyright by mechon nemois eliezer skulen. beth shemesh.

in all countries subscribing to the international copyright union.

PRINTED IN ISRAEL

יצא לאור העולם ע"י

מכון נעימות אליעזר בארה"ק

053–415–2636

הסכמת הרב קלמן ווייס שליט"א
מו"צ העדה החרדית

<u>בס"ד כ"ז שבט תשפ"א</u>

הנני בזה בשורות האלה לחזק ולאמץ את ידי הבה"ח החשוב והיקר ירא שמים ובעל מדות תרומיות דבוק בלו"נ ברבותינו הק' מסקולען זי"ע ולהבל"ח לכ"ק האדמורי"ם ממשיכי דרכם שליט"א

כמר אליעזר זוסיא רובין ני"ו

אשר ליקט ואיזן דבריהם הקדושים של האדמורי"ם מסקולען זצוק"ל במשך שנים על ענינים שונים בתורה ועבודת השי"ת וכן במה שהביאו מספה"ק תלמידי הבעש"ט הק' בענינים רמים אלו והבה"ח החשוב הנ"ל תורגם אותם ללשון "האידיש" שיהא שימה בפיהם של רבים אשר אינם מבינים בלה"ק

ונקרא שמו "נעימות אליעזר"

ודבר גדול מאד עשה בעמיו לקרב דבריהם הק' אשר מלאים ביר"ש וקדושה בדברים היוצאים מלב טהור וקדוש שבודאי יכנסו ללבם של ישראל לקרבם לעבוד"ה ולתורה וקדושה וע"כ גם ידי תכון עמו להוציא לאור ספר הקדוש הזה ויזכה להפיץ תורתם בקרב ישראל מתוך נחת ובריות גופא ברוב הצלחה וסייעתא דשמיא בכל הענינים אמן:

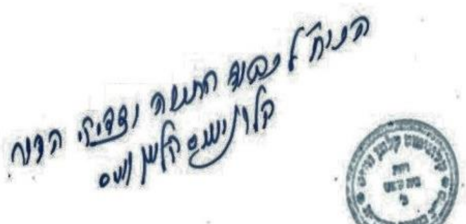

הכו"ח לכבוד התורה וצדיקי הדור:

קלונימוס קלמן ווייס

הסכמת אב"ד קאסאן שליט"א
מו"צ העדה החרדית

הנני מצטרף להנ"ל והשי"ת יעזור להרחיב גבולי הקדושה ויתקדש שם שמים בעולם ובזכות זה נזכה בקרוב להתגלות מלך המשיח בב"א:

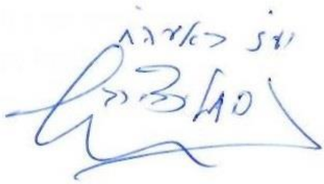

הסכמת כ"ק מרן אדמו"ר מסערט ויזניץ שליט"א

דער אייבערשטער זאל העלפן אז מ'זאל זיך קענען מתחזק זיין און מתרומם זיין אויפן דרך פון אונזערע הייליגע רבי'ס "לבית סקולען", און אין סקולען איז דאך אסאך אסאך לייכטער זיך צו מתרומם זיין, ווייל די זיס'קייט דארטן איז דאך גאר גאר הויעך און דערהויבן און ליכטיג, און איך בין זיכער אז פון אויבן וועלן זיי משפיע זיין שפע עבודת השם פאר די אלע וואס וועלן לערנען אין דעם הייליגן ספר.

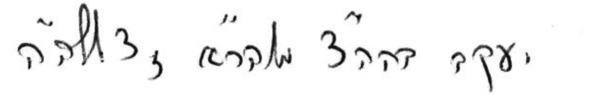

[והוסיף: ס'איז מיר שווער "נישט" צו חתמ'נען אויף אזאנ'ס].

יעקב בהה"ג מוהר"א זצללה"ה

הסכמת כ"ק מרן אדמו"ר מדושינסקיא שליט"א

הנני בזה לחזק ולאמץ ידי הבה"ח היקר זוכה ומזכה את הרבים
כמר אליעזר זוסיא רובין נרו יאיר ויזרח
יהי ד"א עמו בכל אשר יפנה, ויצליח דרכו הטובה על דרך רבותיו הקדושים אשר האירו את ישראל בנועם אמרותיהם וזמירותיהם, ויזכה לראות ברכה בעמלו מתוך הרחבת הדעת וטוב לב תמיד לאויושט"א:

המברך בברכת אהבה
[illegible signature]

הסכמת כ"ק מרן אדמו"ר מסקולען מאנסי שליט"א

בעזהשי"ת [illegible]
ראיתי הס' החשוב והנ"ל [illegible] ומפות טובות כמר אליעזר זוסיא רובין נ"י
[illegible] העלפן און זינגען
[illegible] רגשמיות ורוחניות [illegible] זיין [illegible]
[illegible] על פי [illegible] עבדו את ה'
בשמחה [illegible]
[illegible] הרחבת הדעת
[illegible] ורבינו [illegible]
[illegible] החשוב נ"י
[illegible] מאת ה' חן חסד ורחמים
[illegible] יהודה [illegible] מסקולען שליט"א
[illegible] שליט"א [illegible]
[illegible] זיין בשמחה
[illegible] און [illegible]
[illegible]

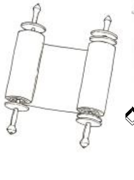

הסכמת רב דקהל אש תמיד בני ברק שליט"א

הנני באתי להמליץ טוב עבור הבה"ח חסידא ופרישא המפורסם בתורותיו ומידות הטובות והישרות מתאבק באפר רגליהם כל צדיקי הדור ובפרט כ"ק האדמורי"ם מסקולען
ה"ה שמו הולך לפניו

מוהר"ר אליעזר זוסיא רובין שליט"א

יה"ר שיזכה תמיד להפיץ מעינתיו חוצה ויזכה תמיד את הרבים בטוב טעם ודעת ואך טוב וחסד ירדפוהו כל ימי חייו בחן של טעם זקנים ויזכה במהרה לקבל פני משיח צדקנו אמן בב"א:

ידידו המכבדו בלב טוב

ורבינו זצ"ל היה אומר תמיד, שלפני שהולכים ללמוד צריכים לכוון לקיים מצות לימוד התורה, כי הרי מצות צריכות כוונה, וממילא וצריך אדם לומר קודם הלימוד בפה מלא:

הֲרֵינִי מוּכָן וּמְזוּמָּן לְקַיֵּם מִצְוַת עֲשֵׂה דְאוֹרַיְיתָא שֶׁל לִמּוּד הַתּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּתּוֹרָה וּלְמַדְתֶּם אֹתָם וּשְׁמַרְתֶּם לַעֲשׂתָם וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה מִצְוָה זוֹ כְּדֵי לְקַיֵּם מִצְוַת בּוֹרְאִי וּכְדֵי לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְהַבּוֹרֵא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

לְשֵׁם יִחוּד קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ וּרְחִימוּ וּדְחִילוּ לְיַחֵד שֵׁם י"ה בְּו"ה בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל: וִיהִי נֹעַם יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ:

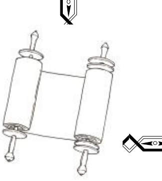

וכ״ק מרן רבינו זצ״ל
היה אומר תמיד בכל הזדמנות:

אז: ״לְכוּ בָנִים״ – אז ווען איר גייט אוועק פון די התעוררות, דעמאלט׳ס: ״שִׁמְעוּ לִי״ – דעמאלט׳ס זאל אייך קלונגען אין די אויער׳ן דאס וואס איר האט דא געהערט..!

ווייל בשעת ווען איר זענט דא, דעמאלט׳ס זעה איך דאך שוין אליין אז איר הערט מיך אויס, נאר ווען איר גייט ״אוועק״.. דעמאלט׳ס זאל אייך קלונגען אין די אויער׳ן דאס וואס איר האט דא געהערט..!

הקדמה

י׳שמחו ה׳חסידים ו׳יגילו ה׳משתוקקים לראות אור כי טוב מאמרי קודש מרז״ל קדושים אשר בארץ המה, ובשבח והודאה להשי״ת שהחיינו וקימנו והגיענו לזמן הזה אני מודה ומשבח לאדון כל על שזכיתי לגמור ספר ״נעימות אליעזר״ על התורה ומועדים באידיש אשר מיוסד על דברי חז״ל ועל דברי רבותינו הקדושים תלמידי הבעל שם טוב הק׳ ותלמידי המגיד זצוק״ל, כדי שכל יהודי פשוט יזכה לשאוב מתורתם של רז״ל אשר מפיהם אנו חיים כל ימינו על אדמתינו, וכדי שכל יהודי פשוט יזכה לדעת את הדרך אשר ילכו בה ואת המעשה אשר יעשון.

והרי כבר ידוע ליודעי חן, כי אמרו רז״ל (יבמות צ״ז.) על כל האומר דבר שמועה מפיהם ששפתותיו דובבות בקבר, ובספר חסידים (ס׳ רכ״ד) איתא שהם מתפללין עליו שם וממליצים טובה עליו עכלה״ק.

ומודה אני לפניך ה׳ אלקי ואלקי אבותי אשר זכיתי להוציא לאור ספר ״נעימות אליעזר״ על התורה ומועדים באידיש אשר מטרתו של הספר הוא אך ורק שכל יהודי יזכה לחיות עם ״שויתי ה׳ לנגדי תמיד״ בכל רגע ורגע ולקיים ״בכל דרכיך דעהו״ במלא מובן המלה.

וברוך הוא אלקינו אשר נתן סיעתא דשמיא בעמלי וזכיתי לראות ברכה בעמלי, אשר אחרי שנים רבות וארוכות זכיתי לברך על המוגמר ולזכות את הרבים בדברים פשוטים וברורים נראים לעינים בעניני עבודת השם יתברך תורה ותפילה ומידות טובות וישרות, ואכן שמע אלקים מתוך סיעתא דשמיא אשר הרגשתי בה על כל צעד ושעל במהלך חיבור ספר זה, ומתוך שבח והודיה להשי״ת על כל הטוב אשר גמלני, הנני עומד עתה ב״פתח השער״ ומתחנן לפני בורא כל עולמים שכה יתן ה׳ וכה יוסיף ויזכני להעלות דבר נאה ומתוקן על שולחן חכמים, ולהוסיף דעת

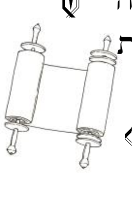

ותבונה ויראת ה׳ טהורה בתוך לבבות ישראל, ואל יצא מתחת ידי שום מכשול חס ושלום, רק יחזק את האמונה ואת הניצוץ היהודי אשר נמצא בתוך כל אחד ואחד מישראל, ובעזרת השם יתברך יהיה לתועלת הרבים, ובפרט לבחורי ואברכי חוץ לארץ שיותר קל להם ללמוד ספרים ״באידיש״, והרי כבר כתוב בתורתינו הק׳ בפרשה וילך (ל״א פ׳ י״ט): ״ועתה כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל שימה בפיהם״, פירוש שכל יהודי יזכה להבין ולהשכיל את התורה בשפה שהוא מבין טוב.

וכאן המקום לציין שכל הספר מתחילה עד הסוף נעשית ע״פ הוראת והדרכת גדולי ישראל על כל צעד ושעל, וזהו אינו רק ספר לקריאה גרידא, כי אם גם ספר של לימוד התורה באמת, יען כי הרי זה משפיע יראת שמים במדה גדושה על לבבות ישראל.

וכאן המקום להודות ולהלל לכל האנשים שעזרו ותרמו ותמכו למען הוצאת ספר זה, יהי רצון מלפני אבינו שבשמים שיזכו לראות אך ורק תענוג ונחת דקדושה מכל יוצ״ח, ויזכו לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצות באמת לאויושט״א.

ובצאתי אפרוש כפי אל ה׳ בתפילה שאזכה לישב באהלה של תורה ולהרביץ תורה ויראה כל ימי חיי, ואזכה לעבוד את השם יתברך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל מתוך שמחה של מצוה יחד עם כל ישראל, ואזכה להיות מאלו שמוסיפים יופי לכתר הגדול שנקרא תפארת ישרא״ל זרע אברה״ם אוהבו, מתוך הרחבת הדעת ומנוחה, ומתוך בריות גופא ונהורא מעליא, עדי נזכה בקרוב ליעוד הנביא ומלאה הארץ דעה את ה׳ וברחמים גדולים אקבצך בביאת גואל צדק ובבנין בית המקדש השלישי במהרה בימינו אמן:

רבי אליעזר זוסיא רובין
בעמח״ס
נעימות אליעזר
עה״ת ומועדים
ראש חבורת סקולען בארה״ק

שֹׁפְטִים וְשֹׁטְרִים תִּתֶּן לְךָ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ

שֹׁפְטִים וְשֹׁטְרִים תִּתֶּן לְךָ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ וגו': לכאורה דארף מען דאך פארשטיין, אז וואס איז די אמת'ע חילוק צווישן א: "שׁוֹפֵט" מיט א: "שׁוֹטֵר" – וואס איז די אמת'ע חילוק צווישן א "ריכטער" מיט א "פאליציי"..?!

נאר די חילוק צווישן זיי איז דאך זייער פשוט, ווייל די חילוק צווישן זיי איז, אז א: "שׁוֹפֵט" איז אזא איינער וואס איז מחליט: "מִכֹּחַ הַשֵּׂכֶל" אז מען דארף יעצט טוהן אזוי און אזוי, און איינמאל דער "ריכטער" האט ארויס געגעבן די פסק דין וואס די שכל פארלאנגט צו טוהן, קומען דעמאלט'ס אריין די "פאליציי לייט", און די "פאליציי לייט" זענען על פי רוב גרויסע טפשים, און זיי פארשטייען נישט צו פיל קיין עסק, נאר זיי ווייסן איין זאך, און דאס איז, אז אזוי דארף מען טוהן..?! נו געגאנגען..! און זיי פירן דעמאלט'ס גלייך אויס די פסק דין וואס דער: "שׁוֹפֵט" האט אפ גע'פסקנ'ט.

און ממילא דאס איז די נפקא מינה צווישן א: "שׁוֹפֵט" מיט א: "שׁוֹטֵר", ווייל דער "ריכטער" ארבעט מיט "שכל", און די "פאליציי" ארבעט "אָן קיין שכל", און די מערסט'ע שכל'דיגע מאמר וואס דו קענסט שוין יא אמאל הערן פון א פאליציי איז, אז אויב האסטו א פראבלעם..?! דעמאלט'ס רעד צום ריכטער, און דער ריכטער וועט זיך שוין אפ געבן מיט דיר, אבער איך..?! איך בין דאך נאר סך הכל א "פאליציי", און ממילא לאז מיר ארויס פון דעם גאנצן בילד, אזוי קען מען אסאך מאל הערן פון א פאליציי.

און ממילא די ענין דא איז, אז ווען עס קומט אמאל אונטער פאר א מענטש א נסיון, קענסטו נישט זיין דעמאלט׳ס קיין: ״שׁוֹפֵט״ – קענסטו נישט זיין דעמאלט׳ס קיין ״ריכטער״, ווייל ווען עס קומט אמאל אונטער א געוויסע נסיון פאר א מענטש, און דער מענטש הייבט דעמאלט׳ס אָן צו מאכן חשבונות.. אז איך מיין אז איך האב אמאל געזעהן אין א חסידיש ספר אז עס איז נישט ממש קיין עבירה, נאר אהין און אהער.

אבער.. ניין, דעמאלט׳ס דארפסטו ווערן א: ״שׁוֹטֵר״ – דעמאלט׳ס דארפסטו ווערן א ״פאליציי״ וואס שרייט אז ״שטיי אוועק פון מיר״..! און איך טענה זיך אפילו נישט מיט דיר פאר קיין איין רגע, ווייל בשעת א נסיון איז דאך נאר דא איין זאך, און דאס איז, אז.. ״ניין״, איך וויל נישט הערן פון דיר..! ממש אזוי ווי א פאליציי.

און דער ענין איז דאך שוין טאקע אויך געווען ביי יוסף הצדיק, ווייל יוסף הצדיק האט דאך שוין אויך געשריגן בשעת הנסיון, אז: ״וַיְמָאֵן״ – איך וויל נישט, און מיר ווייסן דאך שוין אלע זייער גוט, אז אויף די ווארט: ״וַיְמָאֵ֤ן״ איז דאך דא א: ״שַׁלְשֶׁ֤לֶת״, און מען דרייט מיט דעם דריי מאל אויף ארויף.

און די סיבה פארוואס עס איז דוקא דא א: ״שַׁלְשֶׁ֤לֶת״ אויף די ווארט: ״וַיְמָאֵ֤ן״ [און נישט קיין איין אנדערע טראפ] איז, ווייל אויב עס וואלט געווען עפעס א אנדערע טראפ אויף די ווארט: ״וַיְמָאֵן״, דעמאלט׳ס וואלט מען דאך דאס נאך געקענט אפ לערנען אזוי, אז: ״וַיְמָאֵן וַיֹּאמֶר״ – אז יוסף הצדיק האט געזאגט אז איך וויל נישט טוהן קיין עבירה וועגן די און די סיבה.

און ממילא כדי אז מען זאל ח״ו נישט מאכן דעם טעות, האט מען געלייגט אויף דעםווארט: ״וַיְמָאֵ֓ן״ גאר גאר א גרויסן טראפ וואס איז באוואוסט פאר א יעדעם איינעם אז דאס זאגט מען פאר זיך אליין, און דאס איז דאך טאקע דעם גרויסן: ״שַׁלְשֶׁ֓לֶת״ הידוע.

ווייל בשעת ווען יוסף הצדיק האט זיך געפונען אין א מצב פון נסיון, האט ער נישט אָן געהויבן דעמאלט׳ס מיט קיין פשעטל׳עך, נאר ער האט דעמאלט׳ס גלייך געשריגן דריי מאל אויף ארויף, אז: ״וַיְמָאֵ֓ן״ – איך וויל נישט..! איך וויל נישט..! און איך וויל נישט..! און די סיבה פארוואס איך וויל נישט טוהן די עבירה איז ״ווייל איך וויל נישט״.

און ערשט נאך דעם: ״וַיֹּאמֶר״ וגו׳ – און ערשט נאך דעם האט ער ווייטער גערעדט, אבער די ווייטער׳דיגע שמועס איז נישט געווען קיין ״הסבר״ אויף זיין: ״וַיְמָאֵ֓ן״, נאר די: ״וַיְמָאֵ֓ן״ איז געווען א: ״וַיְמָאֵ֓ן״, און די ווייטער׳דיגע שמועס איז געווען א באזונדערע שמועס אָן קיין שום שייכות צו זיין החלטה וואס ער האט געמאכט.

ווייל די ערשטע זאך בשעת הנסיון איז, איין זאך, און דאס איז, ״ניין״, און שפעטער ווען מיר שוין זעהן פארוואס נישט, אבער די ערשטע זאך בשעת נסיון איז: ״שֹׁטְרִים״ – באצוואונגער׳ס וואס ״צוואונגען״ דעם מענטש ביי צו שטיין דעם גרויסן נסיון.

און עס איז טאקע כדאי אָן מערקן דא א מורא׳דיגע נקודה, און דאס איז, אז עס איז נאר פארהאן פיר מאל אין די גאנצע תורה א: ״שַׁלְשֶׁ֓לֶת״, און די פיר פלעצער אין די תורה איז.

א) אויף די ווארט: "וַיְמָאֵן".

ב) אויף די ווארט: "וַיִּתְמַהְמָהּ".

ג) אויף די ווארט: "וַיֹּאמֶר".

ד) אויף די ווארט: "וַיִּשְׁחָט".

און די פשט פון דעם איז אזוי, אז ווען דער יצר הרע קומט אמאל צו דיר, און ער וויל דיר אריין שלעפן אין א עבירה, דארפסטו דאך דעמאלט'ס גלייך אויס שרייען, אז: "וַיְמָאֵן" – איך וויל נישט..! ווייל אויב: "וַיִּתְמַהְמָהּ" – ווייל אויב דו וועסט זיך פארזוימען, און: "וַיֹּאמֶר" – און דו וועסט דעמאלט'ס אָן הייבן מסביר צו זיין פאר דיין יצר הרע גאנצע'טע פשעטל'עך, דעמאלט'ס: "וַיִּשְׁחָט" – וועט ער דיר דעמאלט'ס גלייך אפ שעכט'ן.

ווייל אויב דו וועסט אָן הייבן מסביר צו זיין גאנצע'טע תורות פאר דיין יצר הרע, דעמאלט'ס זאלסטו וויסן, אז דער יצר הרע קען בעסער תורות ווי דיר, און ער וועט דיר שוין פונקטליך מסביר זיין וואס מען מעג יא און וואס מען טאר נישט, און ממילא זוך נישט צו שטיין אין קיין "ויכוחים" מיט דיין יצר הרע, נאר געב איהם איין גרויסע ניין..! און מיט דעם שליסט מען דעם גאנצן געשעפט.

און מען דערציילט דאך שוין טאקע אויך נאך א מורא'דיגע מעשה וואס עס האט פאסירט ביי דעם הייליגן מעזריטש'ע מגיד זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל, און דאס איז, אז עס איז געקומען אמאל א תלמיד צו דעם הייליגן

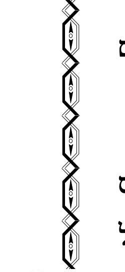

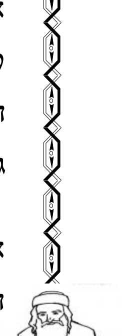

מעזריטש'ע מגיד זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל, און ער האט געזאגט פאר דעם הייליגן מעזריטש'ע מגיד אזוי, אז.. רבי, וואס טוט מען..?! איך האב דאך אזעלכע שווערע נסיונות..?! און ווי אזוי איז מען זיך מתגבר אויף דעם שווער'ן יצר הרע..?!

האט איהם דעמאלט'ס דער הייליגער מעזריטש'ע מגיד גע'ענטפערט אזוי, אז גיי צו דעם הייליגן אור המאיר, און פרעג "איהם" דיין שאלה.

איז דער תלמיד געגאנגען צו דעם הייליגן אור המאיר, און ער האט אָן געקלאפט אויפן טיר פון דעם הייליגן אור המאיר, און ער האט געקלאפט און געקלאפט און געקלאפט, אבער קיינער האט איהם נישט אויף געמאכט די טיר.

האט דעמאלט'ס דער תלמיד געטראכט צו זיך, אז מסתמא איז קיינער נישט אינדערהיים, אבער.. ניין, דער תלמיד האט דעמאלט'ס פונקט באמערקט דורך די פענסטער אז דער הייליגער אור המאיר דרייט זיך יא ארום אין שטוב.

און ווי נאר דער תלמיד האט געזעהן אז דער הייליגער אור המאיר געפונט זיך יא אין שטוב, האט דעמאלט'ס דער תלמיד אָן געהויבן צו קלאפן נאך שטערקער און נאך שטערקער, אבער קיינער האט איהם נאך אלץ נישט גע'עפענט די טיר, שוין.. האט דער תלמיד געטראכט, אז איך וועל שוין צוריק קומען אין א פָּאר שעה ארום.

און דער תלמיד איז טאקע צוריק געקומען א פָּאר שעה שפעטער צו די שטוב פון דעם הייליגן אור המאיר, און ער האט דעמאלט׳ס געגעבן א קלאפ אויפן טיר, און דער הייליגער אור המאיר האט איהם דעמאלט׳ס גלייך אויף געמאכט די טיר.

האט דער תלמיד געפרעגט דעמאלט׳ס דעם הייליגן אור המאיר, אז.. רבי, איך בין דאך שוין געווען דא פריער, און איך האב דאך שוין געקלאפט דא אויפן טיר פאר גאר גאר א לאנגע צייט, איך פארשטיי נישט וואס דאס גייט פָּאר, דער רבי האט נישט געהערט ווי איך האב געקלאפט..?!

האט איהם דעמאלט׳ס דער הייליגער אור המאיר גע׳ענטפערט אויף דעם, אז איך האב יא געהערט ווי דו האסט געקלאפט, האט איהם דער תלמיד געפרעגט דעמאלט׳ס, אז נו.. פארוואס האט דער רבי נישט אויף געמאכט די טיר פאר מיר..?!

האט איהם דעמאלט׳ס דער הייליגער אור המאיר געזאגט אזוי, אז לאמיר דיר עפעס פרעגן, מיט וואס בין איך ״בעל הבית״ דא ביי מיר אין שטוב..?! און מיט וואס איז דער הויז מיין הויז..?!

און די תירוץ אויף דעם איז דאך, אז דער הויז דא איז דאך נאר מיין הויז מיט דעם וואס איך קען מחליט זיין וואס צו טוהן דא, און אויב איך וועל דארפן אויף מאכן די טיר פאר א יעדער איינער וואס קלאפט דא אויפן טיר, דעמאלט׳ס קומט דאך אויס, אז איך בין די ״משרת״ דא אין שטוב, און נישט די ״בעל הבית״ פון די שטוב, ווייל פאר א יעדער איינער וואס קלאפט דא

אויפן טיר, מוז איך דאך גלייך גיין אויף מאכן די טיר, נו.. בין איך דאך נישט קיין "בעל הבית" דא, נאר א "משרת".

אבער באמת בין איך דאך יא די "בעל הבית" דא, און ממילא וועגן דעם מאך איך נישט אויף די טיר פאר א יעדעם איינעם, און פארטיג.

האט איהם דעמאלט'ס דער תלמיד געזאגט, אז בסדר רבי, איך פארשטיי, אבער איך וויל עפעס אנדערש פרעגן פון דעם רבי'ן, ווייל דער הייליגער מעזריטש'ע מגיד האט דאך מיר אהער געשיקט צו פרעגן ווי אזוי מען קען זיך מתגבר זיין אויף דעם שווער'ן יצר הרע, און ממילא איך וויל פרעגן וואס פאר א עצה דער רבי קען מיר געבן דערפאר..?!

האט איהם דעמאלט'ס דער הייליגער אור המאיר געזאגט, אז איך דארף דיר נאך מסביר זיין מער פון דעם..?! איך האב דאך דיר שוין אלעס זייער קלאר מסביר געווען..?! אז אויב דו ביזט די "בעל הבית" דא, דעמאלט'ס קען מען נישט אויף מאכן קיין טיר פאר א יעדעם איינעם..!

און עס איז דאך נישט דא קיין אנדערע וועג מיט דעם יצר הרע, ווייל מיט דעם יצר הרע איז דאך נאר דא איין וועג, און דאס איז, אז עס איז נישט דא פון וואס צו רעדן, און פארטיג.

און אזוי שרייבט דאך שוין טאקע אויך דער הייליגער אור החיים הק' אין פרשת אחרי, אז ווען דער יצר הרע קומט צו א מענטש, דעמאלט'ס דארף דער מענטש וויסן איין זאך, און דאס איז, אז איך נעם איהם נישט אריין אין

קיין שום טענה׳ריי, און איך נעם איהם נישט אריין אין קיין שום ויכוחים, נאר איך שטיי אוועק פון איהם, און דאס איז עס.

און עס איז דאך שוין טאקע אויך באקאנט פאר א יעדעם איינעם, אז עס איז זייער שווער ארויס צו נעמען א ארימ׳ע ״שנארער״ פון די שטוב פון א גביר, און מען קען דאך דאס בעצם זעהן בחוש פורים, ווייל דעמאלט׳ס געפונען זיך דאך די שנארער׳ס אין די שטובער פון די גבירים פאר שעות ארוכות, און די וועלט זאגט דאך א מורא׳דיגע עצה אויף א שנארער, אז נעם איהם בכלל נישט אריין אין דיין שטוב, ווייל איינמאל דו נעמס׳ט איהם אריין אין דיין שטוב, דעמאלט׳ס וועט ער דאך שוין נישט ארויס גיין אזוי שנעל פון דארטן, און ממילא עס איז אסאך גרינגער ווען דו נעמס׳ט איהם בכלל נישט אריין צו דיר אין שטוב מתחילה.

[און פארשטייט זיך אז מען רעדט נישט דא פון א ארימאן וואס דארף: ״צְדָקָה״, ווייל א ארימאן וואס דארף: ״צְדָקָה״ איז דאך א ״מצוה״ אריין צו נעמען צו זיך אין שטוב, נאר מען רעדט דא פון א ווילד׳ע שנארער וואס קען דיר נאך קאליע מאכן דיין שטוב, און אויף איהם איז געזאגט געווארן די עצה אז ״נעם איהם בכלל נישט אריין אין דיין שטוב״, ווייל אזוי וועסטו דאך איהם נישט דארפן ארויס ווארפן פון דיין שטוב].

און דאס איז דאך בעצם א מורא׳דיגע לימוד פאר אונז, ווייל יא ר׳ יוד, לאז דעם יצר הרע אינדרויסן, און נעם איהם בכלל נישט אריין צו דיר, און טענה זיך נישט מיט איהם בכלל, נאר לאז איהם בלייבן פרעמד, און מאך זיך נישט היימיש מיט איהם, און נעם איהם נישט אריין צו דיר, ווייל אויב דו וועסט

איהם אריין נעמען פאר א פָּאר מינוט, דעמאלט׳ס וועט ער דאך נאך פלוצלונג ווערן א ״תושב״ ביי דיר.

און מיר דארפן דאך אלע וויסן זייער קלאר, אז דער יצר הרע געפונט זיך: ״לַפֶּתַח חַטָּאת רֹבֵץ״ – אז דער יצר הרעווארט דיר אפ אינדרויסן פון דיין טיר, און.. ניין, דער יצר הרע קען נישט אריין קומען צו דיר נאר אויב דו עפענס׳ט איהם אויף די טיר, און דער יצר הרע ווארט ביי דיין טיר פיר און צוואנציג שעה א טאג, און ער קלאפט און קלאפט און קלאפט, און ער ווארט צו זעהן וואס דו וועסט טוהן, און אויב האסטו איהם אריין געלאזט, דעמאלט׳ס האסטו ״פארלוירן״, און אויב האסטו איהם נישט אריין געלאזט, דעמאלט׳ס האסטו ״געווינען״.

ווייל דער יצר הרע אטאקירט נישט קיין מענטש, נאר ער שטייט ביים טיר, און ער ווארט, און ער ווארט צו זעהן וואס דו גייסט טוהן, יעצט אויב גייסטו ארויס צו דעם יצר הרע, דעמאלט׳ס האסטו דאך איהם פשוט געוויזן אז ער האט א פלאץ ביי דיר, אבער אויב האסטו איהם ניט אמאל אָן געקוקט, נאר דו האסט איהם נאך אפילו אָן געשריגן, אז.. ניין, עס איז נישט דא פון וואס צו רעדן, ווייל דו האסט נישט וואס צו זוכן ביי מיר, דעמאלט׳ס ״האסטו״ מנצח געווען.

און מיר דארפן דאך אלע אויך וויסן, אז ״שבת קודש״ איז דאך א צייט וואס א מענטש באקומט דעמאלט׳ס א ספעציעל׳ע ״דעת״ פון דעם אייבערשטן, אזוי ווי עס שטייט דאך שוין טאקע בפירוש אין פסוק אין פרשת כי תשא (קפיטל ל״א פסוק י״ג) ביי די פרשה פון שבת קודש, אז: ״לָדַעַת״ כִּי אֲנִי יהו-ה מְקַדִּשְׁכֶם, ווייל ״שבת קודש״ איז מען זוכה צו האבן א מורא׳דיגע

"דעת", און ווען שבת קודש קומט אריין, דעמאלט'ס זאגט מען אז: "מַה גָּדְלוּ מַעֲשֶׂיךָ יהו-ה מְאֹד עָמְקוּ מַחְשְׁבֹתֶיךָ", און עס הערש'ט דאך דעמאלט'ס ממש א מורא'דיגע: "מֹחִין דְּגַדְלוּת" ביי א יעדעם איינעם.

אבער וואס איז געווען א גאנצע וואך..?! א גאנצע וואך בין איך דאך געווען א: "אִישׁ בַּעַר לֹא יֵדָע וּכְסִיל לֹא יָבִין אֶת זֹאת", און איך האב נישט אלעמאל פארשטאנען וואס איך טוה, ווייל ווען א מענטש געפונט זיך אין די: "שֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה", דעמאלט'ס פארשטייט ער נישט אלעמאל וואס ער טוט, און ער קען זיך נאך אמאל טועה זיין דעמאלט'ס.

און די פסוק זאגט דאך אונז שוין טאקע אויך דארטן ביי דעם קפיטל פון: "מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת" וגו', אז ווען: "אִישׁ בַּעַר" – אז ווען א מענטש געפונט זיך אין א מצב נסיון פון א עבירה, וואס עס שטייט דאך שוין אויף דעם אין חז"ל (סוטה דף: ג' ע"א) אז: "אֵין אָדָם חוֹטֵא אֶלָּא אִם כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת", און ער הייבט שוין אָן אריין צו פאלן אין די נעץ פון דעם יצר הרע צו ווערן א: "אִישׁ בַּעַר", דעמאלט'ס איז דאך נאר דא איין זאך, און די איין זאך איז, א: "לֹא" – א גרויסע ניין..! און דאס איז עס.

ווייל בשעת ווען א מענטש געפונט זיך אין א מצב פון א "נסיון" דעמאלט'ס איז נישט דא קיין "פארוואס", נאר מען דארף דעמאלט'ס גלייך צו האקן דעם טיר און שרייען "ניין"..!

און עס איז טאקע אויך כדאי אָן צו מערקן דא ביי דעם געלעגענהייט, אז די ערשטע מאל וואס עס שטייט די ווארט: "לָדַעַת" אין דער הייליגער תורה

הק׳ איז דאך טאקע דעם: ״לָדַעַת טוֹב וָרָע״, ווייל יא ר׳ יוד, דו זאלסט וויסן זייער קלאר, אז די אמת׳ע ״דעת״ איז, צו קענען מבחין זיין: ״בֵּין טוֹב לְרָע״.

און דאס איז דאך שוין טאקע אויך די נקודה פון: ״חוֹדֶשׁ אֱלוּל״, ווייל די ווארט: ״אֱלוּל״ איז דאך בעצם צוזאם געשטעלט פון צוויי ווערטער, און די צוויי ווערטער זענען: ״לֹא״ מיט א אל״ף, און: ״לוֹ״ מיט א ווא״ו.

און דער הייליגער נעים זמירות ישראל דוד המלך עליו השלום זאגט דאך אונז שוין טאקע אויך בפירוש אין זיין הייליגן ספר תהלים (קפיטל ק׳ פסוק ג׳), אז: ״הוּא עָשָׂנוּ וְלֹא [וְלוֹ] אֲנַחְנוּ״, און עס איז פארהאן דארט אין פסוק א ״קרי״ מיט א ״כתיב״, [א ״קרי״ מיינט, ווי אזוי מען ״ליינט״ עס, און א ״כתיב״ מיינט, ווי אזוי עס שטייט ״געשריבן״ אין דעם פסוק], און די כתיב פון דעם ווארט: ״וְלֹא״ איז: ״לֹא״ מיט א אל״ף, און די קרי פון דעם ווארט: ״וְלֹא״ איז: ״לוֹ״ מיט א ווא״ו.

און די ביידע זאכן גייען דאך בעצם צוזאמען, ווייל פון איין זייט איז דאך דא צייטן וואס א מענטש שפירט דעמאלט׳ס ביי זיך, אז: ״לוֹ״ אֲנַחְנוּ – אז איך געהער טאקע באמת צום הייליגן: ״בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים״, אבער פון די אנדערע זייט.. איז דאך אבער אויך דא אמאל צייטן וואס א מענטש שפירט דעמאלט׳ס ביי זיך, אז: ״לֹא״ אֲנַחְנוּ – אז איך בין נעבעך פאר קראכן פון דעם הייליגן: ״בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים״, און איך געהער שוין נישט צו איהם ח״ו.

און ״שבת קודש״ איז דאך א צייט וואס א מענטש באקומט דאך דעמאלט׳ס צוריק דעם: ״לוֹ״ מיט א ווא״ו, און ״שבת קודש״ איז דאך א צייט וואס א

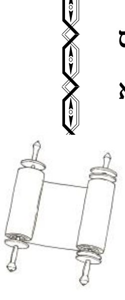

מענטש באקומט דאך דעמאלט׳ס במתנה פון דעם הייליגן באשעפער א גרעסער׳ע ״דעת״.

און מיר זינגען דאך שוין טאקע אלע צוזאמען א יעדן שבת קודש ביי די זמירות שבת, אז: כַּשֶּׁמֶשׁ ״לוֹ״ זָרְחָה – אז ״שבת קודש״ שיינט דאך אויף ביי דעם מענטש דעם: ״לוֹ״ מיט א ווא״ו, און ״שבת קודש״ באקומט דאך א מענטש א גרעסער׳ע ״דעת״ ווי א גאנצע וואך.

און ״שבת קודש״ באקומט דאך דער מענטש א גרעסער׳ע: ״קִרְבַת אֱלֹקִים״ ווי א גאנצע וואך, און מען קען דאך שוין טאקע דעמאלט׳ס ממש שפירן דעם: ״בְּצֵל כְּנָפֶיךָ יֶחֱסָיוּן״, און מען קען דאך שוין טאקע דעמאלט׳ס ממש שפירן דעם: ״יָ-הּ אֶכְסֹף נֹעַם שַׁבָּת״.

און דער ענין אז שבת קודש פארמאגן מיר אלע א גרעסער׳ע נאנט׳קייט צום אייבערשטן מער ווי א גאנצע וואך איז דאך שוין טאקע אויך מרומז אין דעם פסוק פון: ״שֹׁפְטִים וְשֹׁטְרִים תִּתֶּן לְךָ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ״ וגו׳, ווייל די ווערטער: ״**שׁ**ֹפְטִים **וְ**שֹׁטְרִים **תִּ**תֶּן **לְ**ךָ **בְּ**כָל״ – איז דאך טאקע אויך ראשי תיבות: ״שַׁבָּת לוֹ״ – אז שבת קודש הערש׳ט א בחינה פון: ״לוֹ״ אֲנַחְנוּ – אז איך געהער טאקע באמת צום הייליגן: ״בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים״, ווייל שבת קודש זענען מיר דאך אלע א בחינה פון: ״לוֹ״ אֲנַחְנוּ עַמּוֹ וְצֹאן מַרְעִיתוֹ, און מיר שפירן דאך דעמאלט׳ס אלע ממש דעם הייליגן אור פון דעם הייליגן שבת קודש אין אלע אונזערע איברים.

און יא טייערע יודן, דער הייליגער ״שבת קודש״ מאנט פון אונז, און דער הייליגער ״שבת קודש״ פרעגט אונז, אז זאג נאר ר׳ יוד, דו מיינס׳ט אז מען

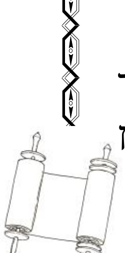

האט דיר נישט געמיינט מיט דעם: "שֹׁפְטִים וְשֹׁטְרִים תִּתֶּן לְךָ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר יהו-ה אֱלֹקֶיךָ נֹתֵן לְךָ"..?! מען האט דאך דיר אויך געמיינט מיט דעם מיין טייער קינד, איז וועק זיך אויף מיין טייער קינד: "הִתְעוֹרְרִי הִתְעוֹרְרִי כִּי בָא אוֹרֵךְ"..!

און דער ענין איז דאך שוין טאקע אויך מרומז אין דעם פסוק פון: "שֹׁפְטִים וְשֹׁטְרִים תִּתֶּן לְךָ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ" וגו', ווייל די ווערטער: "שֹׁפְטִים וְשֹׁטְרִים תִּתֶּן לְךָ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר יהו-ה אֱלֹקֶיךָ נֹתֵן לְךָ לִשְׁבָטֶיךָ" – איז דאך אויך ראשי תיבות: "שַׁבָּת שׁוֹאֵל לָאִילָן" – דער הייליגער שבת קודש פרעגט פון דעם: "אָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה", אז וואס גייט פָּאר מיט דיר ר' יוד..?! דו מיינס'ט אז מען האט דיר נישט געמיינט מיט דעם: "שֹׁפְטִים וְשֹׁטְרִים תִּתֶּן לְךָ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר יהו-ה אֱלֹקֶיךָ נֹתֵן לְךָ"..?! זיכער האט מען דיר געמיינט מיט דעם: "שֹׁפְטִים וְשֹׁטְרִים תִּתֶּן לְךָ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר יהו-ה אֱלֹקֶיךָ נֹתֵן לְךָ"..!

אבער ווען עס קומט אָן: "חוֹדֶשׁ אֱלוּל", דעמאלט'ס איז דאך דא ביידע, סיי דעם: "לֹא" מיט א אל"ף, און סיי דעם: "לוֹ" מיט א ווא"ו, און יא טייערע יודן, עס איז: "אֱלוּל" אויף דער וועלט..! און ווי מער א מענטש ארבעט אויף דעם: "לֹא" אֲנַחְנוּ – און ווי מער א מענטש ארבעט אויף דעם וואס ער איז ליידער פאר קראכן פון דעם הייליגן: "בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים", און ער לאזט זיך נישט נאך פון זיין יצר הרע וואס האלט איהם און איין זאגן אז ער איז דאך שוין סיי ווי סיי דערנאך, אלץ מער קען ער צו קומען צו שפירן אין דעם הייליגן חודש דעם: "לוֹ" אֲנַחְנוּ – אלץ מער קען ער צו קומען צו שפירן אין דעם הייליגן חודש אז איך בין טאקע באמת נאנט צום הייליגן באשעפער.

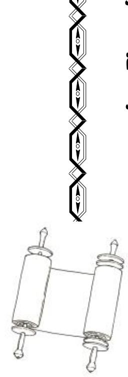

און ווי מער א מענטש ארבעט אויף דעם: "לֹא" אֲנַחְנוּ – און ווי מער א מענטש ארבעט אויף דעם וואס ער איז ליידער פאר קראכן פון דעם הייליגן: "בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים", אלץ מער וועט ער שפעטער קענען שפירן דעם: "לוֹ" אֲנַחְנוּ – אלץ מער וועט ער שפעטער קענען שפירן אז איך בין יא א חלק פון דעם הייליגן: "עַם קְרֹבוֹ".

אבער על כל פנים.. דאס איז די כוונה פון: שֹׁפְטִים וְשֹׁטְרִים תִּתֶּן לְךָ בְּכָל "שְׁעָרֶיךָ", ווייל יא ר' יוד, דארטן געפונט זיך טאקע דער יצר הרע, ער שטייט ביי דיין טיר: "לַפֶּתַח חַטָּאת רֹבֵץ", און ממילא דוקא דארטן דארפסטו לייגן: "שֹׁפְטִים וְשֹׁטְרִים" און זיכער מאכן אז דער יצר הרע כאפט זיך נישט אריין אין דיין שטוב אריין, אבער בשעת "נסיון".. איז דאך נאר דא איין זאך ביי דיינע שערים, און דאס איז, א: "שׁוֹטֵר" וואס שרייט ניין..!

און עס שטייט דאך שוין טאקע אויך פון צדיקים, אז אין די ווארט: "שְׁעָרֶיךָ" איז דאך מרומז די: "רָאשֵׁי אֵיבָרִים שֶׁל אָדָם", ווייל די אות ש' פון די ווארט: "שְׁעָרֶיךָ" גייט דאך ארויף אויף די: "שִׁנַּיִם" – אויף די ציין פון א מענטש, [און דאס מיינט דאך צו זאגן אין אנדערע ווערטער די "מויל" פון א מענטש], און די אות ע' פון די ווארט: "שְׁעָרֶיךָ" גייט דאך ארויף אויף די: "עֵינַיִם" – אויף די אויגן פון א מענטש, און די אות ר' פון די ווארט: "שְׁעָרֶיךָ" גייט דאך ארויף אויף די: "רֹאשׁ" – אויף די קאפ פון א מענטש, [און דאס מיינט צו זאגן אין אנדערע ווערטער די "מחשבה" פון א מענטש], און די אות ר' פון די ווארט: "שְׁעָרֶיךָ" גייט דאך אויך ארויף אויף די: "רַגְלַיִם" – אויף די פוס פון א מענטש, און די אות י' פון די ווארט: "שְׁעָרֶיךָ" גייט דאך ארויף אויף די: "יָדַיִם" – אויף די הענט פון א מענטש,

און די אות כ׳ פון די ווארט: ״שְׁעָרֶיךָ״ גייט דאך ארויף אויף די: ״קְרָבַיִם״ – אויף די מאגן פון א מענטש, [און די אות כ׳ איז זיך דאך מתחלף מיט די אות ק׳ כידוע], און אפ היטן דעם מאגן מיינט דאך צו זאגן, אז מען זאל נישט אריין נעמען אין זיך קיין: ״מַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת״.

און אויב מיר וועלן טאקע אלע שטענדיג געדענקען דעם יסוד פון א יודיש קינד אז: ״שִׁוִּיתִי יהו-ה לְנֶגְדִּי תָמִיד״ – אז איך טראכט שטענדיג פון דעם אייבערשטן, און איך בין נישט מסיח דעת פון דעם אייבערשטן פאר קיין איין רגע פון דעם טאג, דעמאלט׳ס וועלן מיר זיך טאקע אלע קענען האלטן אנטקעגן דעם שווער׳ן יצר הרע וואס פראבירט אונז שטענדיג אוועק צו רייסן פון דעם הייליגן באשעפער, און אויב מיר וועלן אלע צוריק קערן די: ״שֹׁפְטִים וְשֹׁטְרִים״ אויף זייער פלאץ, און מיר וועלן טאקע אלע באמת זיכער מאכן אז מען נוצט די: ״שֹׁפְטִים״ ווען מען דארף, און די: ״שֹׁטְרִים״ ווען מען דארף, דעמאלט׳ס וועט טאקע קענען זיין: ״מַעֲבִירִין אֶת רֹעַ הַגְּזֵרָה״, און מיר וועלן אלע קענען זוכה זיין צו א: ״שָׁנָה טוֹבָה וּמְתוּקָה״:

און מיט דעם ענדיגן מיר: אז מיר זאלן זוכה זיין אז ווען עס וועט זיין: ״אָסֻרָה נָּא״ – ווען מען וועט אוועק גיין פון דעם גרויסן התעוררות, זאל אבער נאך אלץ זיין:

״וְאֶרְאֶה אֶת הַמַּרְאֶה הַגָּדֹל הַזֶּה״..!

תם ולא נשלם!

שבח ושירה לאל בורא עולם!

לְכוּ בָנִים שִׁמְעוּ לִי..!

יצא לאור לז״נ זקני הרב ר׳ יצחק בן יונה ז״ל

יצא לאור העולם בעזרת השם יתברך

ערש"ק פרשת שופטים שנת תשפ"ו

ע"י תלמידי וחסידי סקולען

בעירנו בית שמש ת"ו

סקולען

בית שמש

ע"ש רבוה"ק זיע"א

בנשיאות ראש חבורתינו שליט"א